

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Gemeentelijke Basisschool - Tervuren te
TERVUREN**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 6007

Instelling Gemeentelijke Basisschool - Tervuren

Directeur Joeri STERCKX

Adres Paardenmarktstraat 1 - 3080 TERVUREN

Telefoon 02-767.62.76

Fax 02-768.13.60

E-mail gbst@tervuren.be

Website www.gbs-tervuren.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Tervuren

Adres Markt 7A - 3080 TERVUREN

Scholengemeenschap KHAMSA

Adres Paardenmarktstraat 1 - 3080 TERVUREN

CLB Vrij CLB Leuven

Adres Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 31-03-2015

Einddatum van het opvolgingsbezoek 31-03-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 24-04-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Guido AERTS

Teamleden Eddy LAMBERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands.....	4
3.2 Lager onderwijs: muzische vorming	6
3.3 Inbreuken op de regelgeving.....	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8
5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 30-01-2012 tot 02-02-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-02-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- **regelgeving**
- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands

Lager onderwijs - Leergebieden

muzische vorming

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. De tekorten uit het vorige doorlichtingsverslag zijn in voldoende mate weggewerkt. Het aanbod is duidelijk meer doelgericht. Met verschillende initiatieven verhoogt het kleuterteam de kwaliteit van het woordenschatonderwijs.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang

Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding hebben de kleuteronderwijzers het tekort voor Nederlands aangepakt. In een eerste fase werd gefocust op het goed gebruik van het 'doelenboek' als basis voor de themaplanning. De kleuteronderwijzers plannen het aanbod meer en meer vanuit leerplandoelen. Per activiteit noteren ze een beperkt aantal dekkende doelen in het digitale planningsinstrument. Hiermee bewaken ze de didactische frequentie waarmee de leerplandoelen nagestreefd worden, waardoor ze minder frequent aangeboden doelen kunnen opsporen en daarvoor activiteiten kunnen voorzien. Met 'impulsen' trachten ze vanuit leerplandoelen de hoeken te verrijken. Het kleuterteam heeft op dat vlak zeker nog groeikansen. Hoewel de doelgerichtheid van het aanbod vergroot is, blijft het aantal na te streven doelen per thema vrij groot. De kleuteronderwijzers kunnen doelen die veeleer permanent nagestreefd worden onderbrengen op overzichtelijke fiches waarnaar ze kunnen verwijzen.

In tweede instantie focuste het team op het belang van goed woordenschatonderwijs. Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding kregen de kleuteronderwijzers op een pedagogische studiedag en personeelsvergaderingen daarover achtergrondinformatie. Zo maakten ze kennis met het 'viertaktmodel' en het belang van het aanbieden van verschillende soorten woorden.

Verscheidene initiatieven dragen bij tot de woordenschatontwikkeling. Voor de jongere kleuters maakten de onderwijzers een boekje met daarin de voorstelling van de belangrijkste schoolse redzaamheidstaal. Deze boekjes dienen zowel voor het helpen van anderstalige kleuters als ondersteuning voor anderstalige ouders.

De kleuteronderwijzers beschikken nu over een lijst met school- en instructietaal die voorkomt in de leerplannen. Ze maakten afspraken over het graduele aanbod van wiskundige begrippen. Met de 'woorden van de week' zorgen de kleuteronderwijzers voor een gericht taalaanbod binnen de thema's. Ze zorgen daarbij voor een spreiding van thema-, school- en instructietaal. Deze woorden worden vooral aangeboden tijdens georganiseerde activiteiten. Het is nog een uitdaging om ook de hoeken verder te verrijken in functie van school- en instructietaal.

De groeiende taalheterogeniteit vormt voor de kleuteronderwijzers een voortdurende uitdaging. Veeleer sporadisch maken ze gebruik van de diversiteit aan talen om aan talensensibilisering te doen. Binnen bepaalde thema's komt de thuiscultuur van kleuters expliciet ter sprake, waardoor de kleuteronderwijzers bijdragen tot de ontwikkeling van de interculturele gerichtheid.

**Curriculum
Onderwijsorganisatie**

De personeelsformatie draagt bij tot de taalontwikkeling van de kleuters. De school zet een 'taaljuf' in. Zij ondersteunt de kleuteronderwijzers vooral klasintern. Om de kleuters kansen te geven om 'taal van elkaar' te leren, werkt zij met heterogene groepen. Het aanbod bestaat uit taalgerichte activiteiten die inhoudelijk aansluiten bij de themawerking. De teamleden benutten de kans nog niet om aan rolwisseling te doen.

De taaljuf is ook 'poppenkastjuf'. In een roulatiesysteem gebruikt ze deze werkvorm om de kleuters bijkomende taalimpulsen te geven.

**Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen**

Met de terugkeer naar 'naakte hoeken' willen de kleuteronderwijzers nadenken over een meer doelgerichte verrijking van de hoeken. Deze oefening lukt maar deels: sommige hoeken krijgen weinig verrijking vanuit vooropgestelde doelen of woordenschat. De kleuteronderwijzers missen bijvoorbeeld kansen om vanuit verrijkte hoeken het rollenspel en de daaruit voortvloeiende talige interactie te bevorderen. De klasbibliotheken daarentegen bevatten voldoende uitdagend leesmateriaal. Zelfgemaakte boekjes komen daarin nog weinig voor. Het kleuterteam maakte een aantal 'ingesproken boeken' aan waarmee kleuters zelfstandig verhalen kunnen beluisteren.

De school beschikt over voldoende materialen ter ondersteuning van het onderwijs Nederlands. De infrastructuur van de school wordt goed gebruikt. Zo beschikt de school over een mooi ingerichte 'boekenklas' en een klas waar poppenkast gespeeld kan worden.

**Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing**

De kleuteronderwijzers volgen op verschillende manieren de taalontwikkeling van de kleuters op. Ze herschikten het kleutervolgsysteem waardoor de doelen uit het doelenboek nu duidelijk tot hun recht komen. Het kleutervolgsysteem voor Nederlands blijft echter vrij algemeen vooral voor wat betreft de opvolging van de taalontwikkeling van taalzwakke kleuters. Wanneer kleuters niet tot spreken komen, start het kleuterteam bijkomend onderzoek. In de tweede kleuterklas nemen de kleuteronderwijzers een receptieve woordenschattoets af om meer gerichte zorg te kunnen bieden. In de derde kleuterklas gebeurt een volgende toetsing van de taalzwakkere kleuters om de effecten op individueel vlak na te gaan. De voortdurende instroom van oudere anderstalige kleuters bemoeilijkt een analyse op groeps- of schoolniveau.

De kleuteronderwijzers hebben nog niet de gewoonte om vooraf na te denken over de selectie van een zeer beperkt aantal doelen die op het einde van een thema of na een korte periode zullen geëvalueerd worden. In de planning maken ze daarvan nog geen gewag. Hetzelfde geldt voor de 'woorden van de week'. De kleuteronderwijzers denken nog niet vooraf na welke woorden begrepen moeten worden (receptief taalgebruik) en welke gebruikt moeten kunnen worden (productief).

Het invullen van het kleutervolgsysteem gaat de formele oudercontacten vooraf. Ook tijdens schoolpoortcontacten geven de kleuteronderwijzers informatie over de ontwikkeling van de kleuters. Wanneer nuttig, nodigen de kleuteronderwijzers de ouders uit op school om ontwikkelingsproblemen te bespreken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

Het kleuterteam besteedt nu meer dan vroeger aandacht aan de preventieve zorg voor kleuters met taalontwikkelingsproblemen. De zorg voor deze kleuters is meer dan vroeger een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid geworden. De school hecht nog steeds belang aan de leesbevordering.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

De gezamenlijke professionalisering van de kleuteronderwijzers heeft duidelijk opgebracht. Enkele kleuteronderwijzers volgden nog een bijkomende nascholing over taalvaardigheidsonderwijs. Tijdens personeelsvergaderingen brengen ze daarover verslag uit.

3.2 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor muzische opvoeding. Het aanbod is voldoende breed en ruim. De leerlingen krijgen voldoende kansen om hun muzische talenten te ontwikkelen. Zowel de infrastructuur, de materialen als het inzetten van interne expertise dragen bij tot de verhoging van de kwaliteit. De lagere afdeling heeft eerste structurele stappen gezet in het evalueren van en rapporteren over het leergebied.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding bestudeerden de onderwijzers de deelleerplannen. Het door de pedagogische begeleiding aangereikte overzicht van muzische werkvormen (de 'muzische speeltuin') dient als werkkader om een evenwichtig aanbod te plannen zowel op vlak van de domeinen als op vlak van de werkvormen. De onderwijzers maakten daarmee afspraken over een minimumaanbod dat in elk leerjaar moet ingepland worden. Soms combineren onderwijzers doelen uit meerdere domeinen, met één activiteit of leggen ze verbanden met een ander leergebied.

Om zowel een ruim aanbod te voorzien als om de interne expertise beter aan te wenden, organiseert het schoolteam, in een zeswekelijkse cyclus, muzische namiddagen. De school schakelt daarvoor extra personeel in voor muziek, drama en beweging / dans. De klasleraren voorzien op dat ogenblik met een groepje leerlingen ook muzische activiteiten. De leerlingen van het eerste leerjaar voeren tijdens de muzische namiddagen twee activiteiten uit, die van de overige leerjaren één.

Tijdens de middag kunnen de leerlingen deelnemen aan activiteiten benoemd als de 'rustoase'. Deze krijgen een sterke muzische invulling en mogen beschouwd worden als een waardevol bijkomend aanbod voor leerlingen die dan op school blijven.

De onderwijzers bewaken het aanbod met hun digitale agenda. Uit de analyse van de planningsdocumenten blijkt dat ze een breder en meer evenwichtig aanbod voorzien dan voorheen. In sommige klassen kan het evenwicht nog verbeterd worden. De informatie kan digitaal gedeeld worden.

In de school heeft duidelijk een culturomslag plaatsgevonden. Zowel in de klassen als in de gangen is heel wat mooi beeldend werk terug te vinden.

Geregeld organiseren onderwijzers een toonmoment om de leerlingen de kans te geven het geleerde te presenteren voor een publiek. De school is er nog niet toegekomen om een (klas)portfolio samen te stellen.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i> <i>Onderwijstijd</i>	De school plant voldoende tijd in voor het leergebied. In sommige klassen is bewaking van de onderwijstijd noodzakelijk. De meeste bijgewoonde lessen verliepen vlot en tijdsefficiënt. Het klasmanagement van de onderwijzers was steeds gericht op de verhoging van de creativiteit van de leerlingen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Het domein media krijgt meer aandacht. De school kocht bijkomende materialen aan. Het oordeelkundig gebruik daarvan is nog leerkrachtafhankelijk. Alle klassen beschikken nu over een digitaal bord waardoor het beschouwen van muzische werkstukken gemakkelijker verloopt. Tijdens de bijgewoonde lessen hanteerden sommige leerlingen opnameapparatuur. De school gebruikt goed de infrastructuur die tot haar beschikking staat. De muziekjuf. beschikt over een eigen lokaal zodat grotere instrumenten niet telkens hoeven verplaatst te worden. Daarnaast ligt een mooie ruimte met dansvloer en spiegels.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers hebben meer dan vroeger aandacht voor evaluatie tijdens of aan het einde van de lessen. Ze gaan met de leerlingen in gesprek over hun welbevinden en ervaringen, en in mindere mate ook over wat gerealiseerd werd. Hoewel de leerlingen meer dan vroeger met media leren omgaan, gebruiken de onderwijzers de registraties daarvan nog weinig in functie van procesevaluatie. Dat biedt vooral kansen voor muzische werkvormen en domeinen die niet blijvend zijn. De laatstejaarsleerlingen nemen deel aan de praktische proeven van de onderwijskoepel. De daarin aangereikte evaluatievormen en de bundel van de onderwijskoepel over evaluatie van muzische opvoeding kunnen een inspiratiebron vormen om de kwaliteit van de evaluatiepraktijk verder te verhogen.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe communicatie</i> <i>Evenwichtig en volledig</i>	De school rapporteert uitgebreider dan voorheen over het leergebied muzische vorming. Bij elke rapportperiode evalueren de onderwijzers met een 'smiley' op een schaal van vier zowel attitudinale doelen, concrete doelen over handelingen als doelen die aangeven welke vaardigheden de leerlingen hebben verworven. Bijkomend informeren ze de ouders op basis van welke activiteiten de evaluatie is gebeurd. Per rapportperiode noteren de onderwijzers doelen uit meestal twee domeinen of geven ze feedback over domeinoverschrijdende attitudes of over het gebruik van media. Het rapport voorziet nog geen ruimte voor zelfreflectie of –evaluatie door de leerlingen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Tijdens de bijgewoonde activiteiten hadden de onderwijzers voldoende aandacht voor de begeleiding van leerlingen met mindere muzische capaciteiten of met weinig muzische durf.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Interne expertise</i> <i>Nascholingen</i>	De gezamenlijke professionaliseringsmomenten met ondersteuning van de pedagogische begeleiding heeft de kwaliteit van het leergebied duidelijk verhoogd. De school gebruikt goed de interne aanwezige interne expertise, onder meer tijdens de muzische namiddagen. Enkele onderwijzers zijn ingestapt in een uitwisselingsproject met een academie voor deeltijds kunstonderwijs. Ze passen het geleerde toe in de klas. Wanneer de leraar van de academie les geeft in de school, neemt de parallelcollega deel aan deze activiteiten waardoor ook zij/hij bijleert. Het schoolteam heeft nog kansen om de professionalisering te verhogen door gebruik te maken van intervisie of hospiteerbeurten. De bereidheid daartoe is zeker aanwezig. Het beleid kan deze professionaliseringsvormen stimuleren door onder meer daarover organisatorische afspraken te maken.

3.3 Inbreuken op de regelgeving

De wettelijke bepalingen omtrent het inschrijven van nieuwe kinderen (zie 'Decreet betreffende gelijke onderwijskansen-I' van 28 juni 2002) zijn in het schoolreglement aangepast aan de vigerende regelgeving. Daarmee is het tekort weggewerkt.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies betreffende de overige regelgeving: **GUNSTIG**

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Guido AERTS de inspecteur-verslaggever	Joeri STERCKX de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	